

رابطه بین کارآفرینی و مدیریت زمان دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

(واحدهای منطقه ۱۲)

محمدجواد قائد محمدی*

دکتر فتاح ناظم**

چکیده: هدف از انجام پژوهش بررسی رابطه بین کارآفرینی و مدیریت زمان دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی به منظور فراهم آوردن الگوی مناسب برای مدیریت زمان دانشجویان براساس کارآفرینی آنان است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای منطقه ۱۲ تشکیل می دهند. که از میان آنها تعداد ۱۸۱ نفر به روش تصادفی چند مرحله ای به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسش نامه محقق ساخته کارآفرینی و مدیریت زمان است. نتایج حاصل از رگرسیون چند متغیری خطی نشان داد که: ۱- بین کارآفرینی و مدیریت زمان دانشجویان رابطه وجود دارد. ۲- الگوی کارآفرینی براساس مدیریت زمان دانشجویان به قرار زیر است: (پشتکار) $0.389 +$ (خلاقیت) $0.258 +$ مدیریت زمان $9.435 =$

واژه های کلیدی: کارآفرینی، مدیریت زمان

مقدمه

بحث کارآفرینی در ایران در سالهای اخیر در شرف گسترش و جلب توجه محافل سازمانی و دانشگاهی است. هر چند رویکرد جدید دانشگاهی به مقوله کارآفرینی تحت عنوان «طرح کاد» چندان که انتظار می رفت، مقرون به موقعیت نبوده و هنوز خلاءهای شگرفی در این وادی وجود دارد، ولی در هر حال طرح موضوع در سطح دانشگاههای ایران چشم اندازهایی را در این مسیر گشوده است. کارآفرینی دانشگاهی عبارت است از حل مسایل علمی جامعه، دولت و بنگاهها ایجاد زمینه توسعه نوآوری در اعضاء دانشگاه، عرضه نتایج تحقیقات دانشگاهی به بازار، تولید و عرصه فناوری های جدید و نوآوری در گسترش مرزهای دانش بشری.

آنچه امروزه برای حل معضلات و مشکلات کشورها عنوان می گردد تکیه بر عنصر انسانی به عنوان مهم ترین سرمایه و منبع پایان ناپذیر الهی است و از این رو در میان انسان ها به افراد خاص که کارآفرین نامیده می شود توجه ویژه می شود. استادانی که اعتماد و اطمینان کامل

* عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن MJ_Gheed@yahoo.com

** دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن f_nazem@yahoo.com

نسبت به دانشجویان خود ابراز کنند، آنها را در تصمیم‌گیری‌ها مشارکت دهند و محیطی پدید آورند که دانشجویان از جایگاه در خور و شایسته احترام برخوردار شوند و احساس شخصیت، امنیت و آرامش کنند، می‌توانند انجام کار را از نظر کمیت و کیفیت به بالاترین سودمندی برسانند. استادان واحدهای دانشگاهی همچنین می‌توانند با رهبری پویای خویش و ایجاد یک محیط شکل گرفته برپایه خلاقیت، موجب رضایت دانشجویان شده تا آنها هم در تحقق اهداف مثمرتر باشند.

دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به گسترش کمی و کیفی آن در سال‌های اخیر اکنون می‌تواند با طرح و ترویج مباحث کارآفرینی در طیف وسیع اقدام نماید و دانشجویان و دانش‌آموختگان این دانشگاه را به احیای انگیزه‌های پیشرفت، موفقیت و کارآفرینی در آینده نوید دهد. این مهم البته با برنامه ریزی و سازمانی منسجم قابل تحقق است.

کارآفرینی: کارآفرینی به معنای شناسایی و بهره‌وری از افکار فرصت طلبانه، برای ایجاد و توسعه شرکت‌های کوچک است (معین، ۱۳۸۳). کارآفرینی فرآیند کسب سود از طریق ترکیب جدید، منحصر به فرد و ارزشمند منابع، در محیطی همراه با ابهام و عدم قطعیت است. کارآفرینی به معنای آغاز یا رشد یک شرکت نوپا از طریق مدیریت نوآورانه و خطرپذیر است (احمدپورداریانی، ۱۳۸۱). کارآفرینی عبارت است از فرآیند نوآوری و بهره‌گیری از فرصت‌ها با تلاش و پشتکار بسیار و همراه با پذیرش خطرات مالی، روانی و اجتماعی، که البته با انگیزه کسب سود مالی، توفیق طلبی، رضایت شخصی و استقلال صورت می‌پذیرد. (هیستریج^۱، ۲۰۰۲). واژه کارآفرینی به معنی متعهد شدن است و بنا به تعریف واژه نامه دانشگاهی و بستر، کارآفرین^۲ کسی است که مخاطره یک فعالیت اقتصادی را سازماندهی، اداره و تقبل کند.

توانایی افراد برای ارایه کالا و خدماتی که دیگران نیاز دارند، در زمان مناسب و مکان مناسب و به افراد مناسب و با قیمت مناسب را کارآفرینی می‌گویند و کسی که بتواند عوامل مختلف تولید را گردآوری کند و با کوشش‌های خلاقه، نوآوری، ابتکار، ریسک‌پذیری، خودباوری و مدیریت خود این نیازها را برآورده سازد، کارآفرین است (کندال، ۲۰۰۳). روان‌شناسان براین باورند که شماری از ویژگی‌های فردی چون: خودباوری، استعداد، سخت‌کوشی، خلاقیت، دوراندیشی، قدرت طلبی، غرور، انعطاف‌پذیری و ... وجود دارند که موجب تمایز افراد کارآفرین از غیر کارآفرین می‌شود (ملکپور، ۱۳۸۱).

1. Hisrich

2. entrepreneur

دانشمندان مدیریت از اوایل دهه ۱۹۸۰ به تبیین کارآفرینی در درون سازمان ها پرداختند. آنها ضمن انتخاب رویکرد فرایندی، به تشریح مدیریت کارآفرینی و ایجاد جو و محیط کارآفرینانه در سازمان های موجود اقدام نمودند. چنان که هاربینسون و مایرز^۱ (۱۹۵۵) کارآفرین را در درون سازمان، به عنوان اساس مدیریت تشخیص می دهند و بر این باورند که کارآفرین کسی است که نمی توان او را از سازمانش جدا کرد؛ زیرا وی با آن در آمیخته است. وظیفه او این است که شرایطی را فراهم آورد که تحت آن دیگر عناصر مدیریت بتوانند ضمن انجام وظایفی که در سازمان تعیین شده، به هدف های شخصی خود نیز دست یابند (احمد پور داریانی، ۱۳۸۱).

مسئله زمان از دیر باز به عنوان یکی از بزرگترین معماهای جوامع انسانی مطرح بوده و هر کس از این معمای حل نشدنی، تفسیری داشته است. تمامی وقایعی که هر انسان از بدو تولد تا مرگ می گذراند، جملگی در گذر زمان جاری است، لذا زمان معنایی بسیار وسیع و طیف گسترده ای دارد.

زمان تنها منبعی است که باید در قبال آن چه به دست می آورید، صرف کنید و باید سرانجام با یک نرخ ثابت صرف شود. هر دقیقه ۶۰ ثانیه است و هر ساعت ۶۰ دقیقه است (مکنزی^۲، ۲۰۰۵؛ ترجمه اسماعیل نیا، ۱۳۸۴).

وقت موهبتی است که در این کره خاکی به هر یک از ما به رایگان اعطا شده است و میزان آن برای همه یکسان است. موفقیت ما در زندگی بستگی به چگونگی استفاده از این گوهر گرانبها دارد. موفقیت هر شخص در جهت تحقق اهداف و آرمان هایش به مقدار قابل توجهی تابع استفاده موثر از وقت است (نصر اصفهانی، ۱۳۸۱).

یکی از اساسی ترین جنبه های مدیریت در وقت، بهینه سازی استفاده از آن است، در واقع «مدیریت زمان یعنی اینکه زمان و کار خویش را به دست گیریم و اجازه ندهیم که امور و حوادث ما را هدایت کند» (فرنر^۳، ۱۹۹۶؛ به نقل از ترجمه جواهری زاده، ۱۳۸۱).

الک مکنزی (۱۹۷۸) در مقاله ای تحت عنوان «مدیریت زمان: از اصل تا عمل» درباره اصول مدیریت بطور اعم و درباره مدیریت زمان بطور اخص صحبت می کند. او می گوید: بیشتر دانشجویان ما اصول مدیریت زمان را نمی دانند. وی در این مقاله توصیف می کند که چگونه دانشجویان باید برنامه های مدیریت زمان را طراحی کنند. یک اصل مهم که نه تنها در مدیریت

1- Harbinson & Myers

2- Makense

3- Ferner

زمان بلکه به طور کلی در مدیریت به معنای عام باید مد نظر هر دانشجویی باشد، پرهیز از واقع‌گرایی و مطلق‌نگری است هر قدر که دانشجو در انجام کاری دقت و انرژی به خرج دهد نتیجه صد درصد حاصل نخواهد شد. بنابراین مدیر باید بجای وسواس داشتن، وظایفی را که بر عهده دارد تنها در حد خواسته شده و استاندارد انجام دهد. در واقع جوهر مدیریت زمان این است که بهترین و پر انرژی‌ترین اوقات خود را صرف مهم‌ترین کارها کنید تا به بیشترین نتایج مطلوب برسید (کامرون^۱، ۲۰۰۲).

مدیریت زمان با تأکید بر انضباط فردی و گروهی و بهره‌وری بهینه از وقت به ما امکان می‌دهد که خلأیت خود را به خدمت گرفته تا ضمن نجات از استرس‌های کسالت بار روزمره، مدیری موفق باشیم. در گذشته، زمان به این درجه اهمیت نداشت. اما امروزه هر لحظه از زمان آستان حوادث و تحولات شگرف می‌باشد. پس به جهت همگام بودن و همراه بودن با تحولات باید در لحظه زمان مدیریت به اهداف مان دست یابیم، کارهای مهم‌تر را انجام دهیم، ارزش‌ها را بشناسیم، تعادل را حفظ کنیم، استرس را کاهش دهیم، به جای کار بیشتر دقیق‌تر کار کنیم، زمان را تحت کنترل خود در آوریم و با کارایی بالاتر عمل کنیم (محمدیون، ۱۳۸۴). جواهری زاده (۱۳۸۱) در پژوهش خود ویژگی‌هایی همچون عدم برنامه ریزی، عدم نظم شخصی، تفویض اختیار نامناسب، وقفه‌های تلفنی، جلسات، مسئولیت بیش از حد، ضعف در گفتن نه، عدم صداقت با خود، گزارشات، ملاقات‌های برنامه ریزی نشده، معاشرت‌های دوستانه، ارتباطات نامؤثر، کاغذ بازی، ضعف اطلاعات و کارکنان فاقد صلاحیت را از عوامل عمده ائتلاف وقت مدیران به حساب می‌آورد. لکین (۲۰۰۰) نیز در پژوهشی که از ۱۳۰۰ مدیر به منظور سنجش مدیریت زمان آنها به عمل آورد به این نتیجه رسیده که ضعف در اولویت بندی فعالیت‌ها در تمام مدیران مشترک است. نصر اصفهانی (۱۳۸۱) در پژوهش خود معتقد است که در مدیریت زمان، هدف آن است که به افراد کمک شود تا از قید و بندهای دست و پاگیر درونی و بیرونی خود خلاص شوند، بدون اینکه از استقلال و آزادی آنها کاسته شود. لباف (۱۳۸۰) همچنین در پژوهش خود اشاره می‌کند که چگونه مدیران با استفاده از ابزار ساده‌ای مانند یادداشت شغلی، از نحوه گذراندن اوقات فراغت خود آگاه می‌شوند و از دقایق آن برای انجام کارهای درست، مؤثرتر استفاده می‌کنند. بخش مدیریت بهداشتی دانشکده آموزشی بهداشت دانشگاه آنکارا در سال ۲۰۰۵ به ارزیابی نگرش مدیران بهداشتی به مدیریت زمان

پرداخت. مطابق نتایج این مطالعه، ضرورت توجه مدیران به مفهوم برنامه ریزی و همچنین آموزش مدیران در زمینه مدیریت زمان را خاطر نشان می سازد. بن هوم (۲۰۰۷) از نظریه پردازان مدیریت در پژوهش خود به وجود رابطه بین متغیرهای کارآفرینی و زمان نظیر ریسک‌پذیری، خلاقیت، واقع‌گرایی، هدف‌گرایی و اثربخش بودن پی بردند (نیر، ۱۳۸۲).

هدف از انجام پژوهش حاضر، یافتن پاسخ برای این پرسش است که آیا بین کارآفرینی دانشجویان و مدیریت زمان آنان رابطه وجود دارد و الگوی مدیریت زمان بر اساس کارآفرینی دانشجویان کدام است؟

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف از نوع کاربردی و از نظر روش از نوع تحقیقات همبستگی است که در آن به مطالعه رابطه بین متغیرهای کارآفرینی با مدیریت زمان دانشجویان پرداخته شده است.

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه مورد مطالعه در این پژوهش شامل کلیه دانشجویان رشته مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی منطقه ۱۲ است که در سال تحصیلی ۸۸-۸۷ به امر تحصیل مشغول می باشند.

به منظور برآورد حجم نمونه از فرمول
$$n = \frac{z^2 \cdot q^2}{d^2}$$
 استفاده شد (سرای، ۱۳۷، ۱۳۷۲). نمونه مورد نظر ۱۸۱ نفر برآورد شد. در این پژوهش از طریق نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای، به این شکل که از میان واحدهای دانشگاهی منطقه ۱۲ به صورت تصادفی ۳ واحد انتخاب شدند که از بین دانشکده مدیریت هر واحد تعداد ۶۰ دانشجو جمعاً ۱۸۱ نفر با ۲ پرسشنامه مدیریت زمان و کارآفرینی پرسشگری شدند.

ابزار پژوهش

به منظور جمع‌آوری اطلاعات میدانی از ۲ پرسشنامه کارآفرینی و مدیریت زمانی استفاده شد.

۱) برای سنجش کارآفرینی از پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۵۸ سوال بر اساس گزینه های خیلی مخالفم= ۱، مخالفم= ۲، نظری ندارم= ۳، موافقم= ۴ و خیلی موافقم= ۵ که در مجموع نظرات را در مورد ویژگی های افراد کارآفرینی نشان می دهد به آنها پاسخ داده شده پرسشنامه فوق با مقیاس لیکرت از ۱۰ خرده مقیاس ریسک پذیری و رقابت جویی، خلاقیت، داشتن پشتکار، پیشرفت، اعتماد به نفس، واقع گرایی و انتقادپذیری، کنترل درونی و نیاز به استقلال تشکیل شده است. به منظور برآورد اعتبار آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ابتدا روی گروهی از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن ($n=35$) که به طور تصادفی ساده انتخاب شده بودند اجرا شد که برآورد ضریب $0/81$ بدست آمد. در نهایت پرسشنامه با ۵۸ ماده اجرا شد.

۲) پرسش نامه مدیریت زمان، برای ساخت پرسشنامه مدیریت زمان ابتدا مبانی نظری موضوع مورد نظر بررسی شد و بر اساس نتایج به دست آمده با استفاده از پرسشنامه های موجود به تهیه پرسشنامه با ۴۰ سوال که براساس گزینه های هرگز= ۱، گاهی= ۲، نظری ندارم= ۳، بیشتر اوقات= ۴ و همیشه= ۵ ساخته شد. پرسشنامه فوق از ۴ خرده مقیاس تعیین مدت، اولویت بندی، برنامه ریزی و ارزیابی عملکرد تشکیل شده است. برای برآورد اعتبار، پرسشنامه فوق روی ۳۵ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن که به طور تصادفی انتخاب شده بودند، اجرا شد، برآورد ضریب آلفای کرونباخ محاسبه و رقم $0/85$ به دست آمد که در حد بسیار مطلوبی است. در نهایت پرسشنامه با ۴۰ ماده اجرا شد.

یافته ها

جدول ۱. خلاصه شاخص های آماری مربوط به نمونه دانشجویان در پرسش نامه کارآفرینی و مؤلفه های آن در گروه نمونه (n=۱۸۱)

متغیرها	شاخص			
	میانگین	میانه	انحراف معیار	کجی کشیدگی
ریسک پذیری	۱۷/۹۸	۱۸	۲/۹۴	-۰/۲۷۸
خلاقیت	۲۲/۱۲	۲۲	۲/۹۰	-۰/۷۱۹
داشتن پشتکار	۸/۱۳	۸	۱/۳۱	-۱/۲۱
اعتماد به نفس	۱۵/۸۱	۱۶	۱/۷۶	-۰/۱۸۲
واقع گرایی	۱۷/۵۸	۱۸	۲/۴۳	-۰/۴۹۳
کنترل درونی	۱۵/۱۳	۱۵	۲/۰۴	-۰/۰۹۲
پیشرفت	۱۳/۹۲	۱۴	۱/۹۹	-۰/۰۱۹
نیاز به استقلال	۱۰/۰۵۷	۱۰	۱/۶۷	-۰/۵۰۵
رقابت جویی	۱۷/۰۸	۱۷	۳/۰۲	-۰/۱۳۷
انتقادپذیری	۱۶/۵۳	۱۶/۵	۱/۹۹	-۰/۵۴۸
مدیریت	۲۳/۶۱	۲۴	۲/۷۱	-۰/۳۳۴
هدف گرایی	۲۰/۴۵	۲۰	۲/۳۷	-۰/۸۴۱
با انرژی بودن	۱۷/۱۲	۱۷	۳/۱۰	-۰/۲۳۳
کارآفرینی (نمره کل)	۲۱۶/۹۱	۲۱۶	۱۵۰/۸	-۰/۳۵۶

بر اساس اطلاعات جدول ۱ مقادیر مربوط به شاخص های مختلف گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع نمره های دانشجویان در پرسشنامه کارآفرینی و ۱۳ مؤلفه نشان می دهد که توزیع نمره های دانشجویان مورد مطالعه در این متغیرها به توزیع نرمال میل دارد. با توجه به مقیاس های اندازه گیری متغیرهای مورد نظر، و در عین حال براساس قضیه حد مرکزی می توان نتیجه گرفت که توزیع داده ها به توزیع نرمال نزدیک است و می توان برای آزمون فرضیه های تحقیق از آزمون های پارامتری استفاده کرد.

جدول ۲. خلاصه شاخص های آماری مربوط به نمونه دانشجویان در پرسش نامه مدیریت زمان و مؤلفه های آن

در گروه نمونه ($n=181$)

متغیرها	شاخص				
	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	
تعیین هدف	۳۳/۸۵	۳۴	۵/۹۴	۰/۱۴	۰/۶۳۷
اولویت بندی	۳۴/۵۹	۳۴	۶/۵۷	۰/۲۰۱	۰/۴۲۱
برنامه ریزی	۳۹/۲۶	۳۹	۷/۶۹	-۰/۰۰۶	-۰/۲۸۷
ارزیابی عملکرد	۲۰/۰۱	۲۰	۴/۱۸۷	-۰/۰۸۴	-۰/۸۲۰
مدیریت زمان (نمره کل)	۱۲۷/۰۸	۱۲۷	۱۲/۰۸	۰/۱۱۶	-۰/۶۰۳

بر اساس اطلاعات جدول ۲ مقادیر مربوط به شاخص های مختلف گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع نمره های دانشجویان در پرسشنامه مدیریت زمان و ۴ مؤلفه نشان می دهد که توزیع نمره های دانشجویان مورد مطالعه در این متغیرها به توزیع نرمال میل دارد. با توجه به مقیاس های اندازه گیری متغیرهای مورد نظر، و در عین حال بر اساس قضیه حد مرکزی می توان نتیجه گرفت که توزیع داده ها به توزیع نرمال نزدیک است و می توان برای آزمون فرضیه های تحقیق از آزمون های پارامتری استفاده کرد.

پرسش یکم: آیا بین مؤلفه های کارآفرینی و مدیریت زمان رابطه وجود دارد؟

جدول ۳. تحلیل رگرسیون چندگانه برای پیش بینی مدیریت زمان مدیران براساس مؤلفه های کارآفرینی آنان (n=۱۸۱)

شاخص ها			
متغیرها	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده (بتا)	t
			سطح معنی داری
عدد ثابت	-۹/۴۳۵	--	-۰/۳۶۵
ریسک پذیری	-۰/۳۲۸	-۰/۰۴۴	-۰/۴۰۲
خلاقیت	-۰/۸۷۹	-۰/۱۰۴	-۱/۲۲۶
داشتن پشتکار	۲/۶۸۱	۰/۱۴۰	۱/۵۳۸
اعتماد به نفس	۱/۲۳۰	۰/۱۰۶	۱/۱۱۲
واقع گرایی	۰/۴۸۹	۰/۰۶۰	۰/۶۴۵
کنترل درونی	-۲/۴۲۲	-۰/۲۱۹	-۲/۷۷۶
پیشرفت	۰/۸۱۹	۰/۰۷۷	۰/۹۵۲
نیاز به استقلال	۰/۶۲۵	۰/۰۴۶	۰/۵۹۴
رقابت جویی	۰/۰۱۰	۰/۰۰۱	۰/۰۱۵
انتقادپذیری	-۰/۰۷۴	-۰/۰۰۶	-۰/۷۶-
مدیریت	۱/۹۹۲	۰/۲۵۸	۲/۵۷۷
هدف گرایی	۳/۸۸۵	۰/۳۸۹	۴/۲۵۸
با انرژی بودن	۰/۲۵۰	۰/۰۳۴	۳/۲۱
متغیر وابسته: مدیریت زمان			
$R = ۰/۷۰۹$			
* معنی داری در سطح ۰/۰۵			
** معنی داری در سطح ۰/۰۱			
$R^2 = ۰/۵۰۳$			
$F = ۷/۴۶۹$ **			

همانطور که در جدول ۳ ملاحظه می شود، مقدار $R^2 = ۰/۵۰۳$ بدین معنی است که نزدیک به ۵۰ درصد از واریانس مدیریت زمان دانشجویان توسط مؤلفه های مرتبط با کارآفرینی (۱۳ مؤلفه) تبیین می شود به سخن دیگر، ۵۰ درصد از پراکندگی مشاهده شده در متغیر مدیریت زمان توسط این ۱۳ مؤلفه توجیه می شود. مقدار R مشاهده شده (۰/۷۰۹) نیز نشان می دهد که مدل رگرسیون خطی حاضر می تواند برای پیش بینی استفاده شود. علاوه براین، مقدار F محاسبه شده (۷/۴۶۹) که در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنی دار است حاکی از این

است که بین مؤلفه های کارآفرینی و مدیریت زمان همبستگی معنی دار وجود دارد و حداقل یکی از ضرایب رگرسیون معنادار است.

اطلاعات جدول ۳ نشان می دهد که ضرایب ستون بتا مربوط به پیشرفت نیاز به استقلال، مدیریت داشتن، پشتکار، هدف گرایی، واقع گرایی، با انرژی بودن، رقابت جویی مثبت است. هر چند با مراجعه با آماره t و سطوح معنی داری آنها می توان قضاوت کرد که بین متغیرهای فوق تنها دو متغیر مدیریت ($p < 0/05$ و $t = 2/577$) و پشتکار ($p < 0/01$ و $t = 2/257$) با مدیریت زمان همبستگی دارد و می تواند پیش بینی کننده سطح مدیریت زمان باشد. علاوه براین می توان نتیجه گرفت که با افزایش این دو متغیر، متغیر مدیریت زمان به ترتیب $0/258$ و $0/389$ افزایش می یابد در نهایت، معادله رگرسیون به شرح زیر تنظیم می شود.

(پشتکار) $0/389 +$ (مدیریت) $0/258 +$ $-9/435 =$ مدیریت زمان

Archive of SID

کمیاب و محدود است، قابل خریداری و ذخیره شدن و نگهداری نیست، افزایش و طولانی کردن زمان غیرممکن است و زمان را نمی‌توان متوقف کرد. گذشت زمان دایمی و غیر قابل برگشت است. به همین دلیل زمان ضروری‌ترین منبع است، زیرا تمام فعالیت‌های انسان در بعد زمان انجام می‌شود و انسان باید از همه لحظه‌ها و دقایق عمرش بهترین استفاده را ببرد. از این رو گفته می‌شود وقت طلاست. در میان منابعی که در اختیار داریم زمان با ارزش‌ترین منبع است، با بررسی مستمر چگونگی استفاده از زمان، می‌توانیم اثر بخش‌ترین روش به کارگیری آن را پیدا کنیم. زمان با ارزش‌ترین منبعی است که در اختیار انسان قرار دارد، زیرا منابع دیگر به شرط وجود زمان ارزش پیدا می‌کنند. یکی از اساسی‌ترین جنبه‌های مدیریت در وقت، بهینه‌سازی استفاده از آن است، در واقع مدیریت زمان یعنی اینکه زمان و کار خویش را به دست گیریم و اجازه ندهیم که امور و حوادث ما را هدایت کند.

بنابراین یکی از منابعی که دانشجویان می‌توانند از آن سود و بهره ببرند زمان است. با توجه به نقش آموزش عالی که منشأ تحولات زیادی در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی است یکی از مشکلات گریبانگیر افراد به ویژه دانشجویان، عدم استفاده صحیح از زمان و وقت آنهاست. زمان ارزشمندترین منبعی است که دارای ویژگی‌های خاصی نسبت به سایر منابع می‌باشد. زمان برای هر دانشجو در شبانه روز ۲۴ ساعت و در هفته ۱۶۸ ساعت است که غیرقابل افزایش می‌باشد. بنابراین با یافته‌های پژوهش حاضر در صورتی که با آموزش‌های مناسب و کلاسیک دانشگاهی بتوان ویژگی کارآفرینی را در مورد دانشجویان تقویت نمود آنان قادر خواهند بود از زمان و وقت که گرانبهاترین منبع در اختیار آنان است حداکثر استفاده را ببرند.

با توجه به اهمیت نظام آموزش عالی و نقش اساسی دانشگاه‌ها در توسعه ملی و بین‌المللی کشور، جایگاه و نقش حساس و مؤثر دانشگاه‌ها در توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه بر کسی پوشیده نیست. با توجه به هدف پژوهش فوق مبنی بر رابطه بین کارآفرینی و مدیریت زمان دانشجویان، یافته‌های پژوهش حاکی از این است که دانشجویان آگاهی و توانایی آن را دارند که با بهره‌گیری از توانایی‌های درونی، دانش تخصصی و تقویت توانایی علمی خود با کمک آموزش‌های علمی بالا و توانمندی، خود را برای مدیریت زمان براساس کارآفرینی تقویت کنند.

در مجموع با توجه به تحلیل داده‌های به دست آمده از این پژوهش که در راستای سایر پژوهش‌های مرتبط می‌باشد پیشنهاد می‌شود، پژوهش‌های بعدی صورت گیرد تا طی آن

برخی از عوامل اتلاف وقت دانشجویان شناسایی و معرفی گردد تا ارائه راهکاری برای جلوگیری از اتلاف وقت صورت گیرد.

منابع

- احمدپورداریانی، محمود؛ مقیمی، محمد. (۱۳۸۱)، کارآفرینی، تهران: نشر پردیس.
- جواهری زاده، نادر. (۱۳۸۱)، ارائه الگویی جهت استفاده بهینه مدیران مقطع راهنمایی از مدیریت زمان، رساله دکتری مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.
- خاکی، غلامرضا. (۱۳۸۲)، مدیریت زمان، تهران: انتشارات بازتاب.
- رحیمی، شهرام. (۱۳۸۱)، مدیریت زمان، کارآفرین، شماره ۱۴، ص ۶۳ - ۵۶.
- سرایی، حسن. (۱۳۷۲)، مقدمه ای بر نمونه گیری در تحقیق. تهران: انتشارات سمت.
- سلطانی باراندوزی، علی. بررسی چگونگی بقای فرهنگ کارآفرینی در منابع فیزی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- فرنر، جک دی. (۱۳۸۱)، مدیریت موفق زمان، ترجمه ناصر جوادی زاده، تهران: انتشارات پژوهش.
- کرباسی، علی. (۱۳۸۱)، مروری بر ادبیات کارآفرینی، انتشارات دانشگاه تهران.
- کردستانی، حمید. (۱۳۸۲)، بررسی وضعیت کارآفرینی در مدارس متوسطه، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- کرمی مقدم، فریده. (۱۳۷۷)، بررسی رابطه مهارت فردی مدیریت زمان و مهارت سازمانی در بین مدیران دبیرستان های دولتی شیراز. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز.
- لباف، حسن. (۱۳۸۰)، چگونه از وقت خود بهتر استفاده کنیم، نشریه مدیریت و توسعه، شماره ۱.
- محمدیون، سهیلا. (۱۳۸۴)، شیوه های مدیریت زمان. نشریه پیام مدیریت موفق.
- مرتضوی، سید منصور. (۱۳۸۶)، رابطه بین هوش هیجانی و مدیریت زمان دانشجویان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن
- معین، محمد. (۱۳۸۳)، فرهنگ معین، جلد ۴، تهران: انتشارات رحیم.
- مکتزی، الک. (۱۳۸۴)، گریز از دام زمان، ترجمه، محمود اسماعیل نیا، تدبیر شماره ۴۴.

- ملکپور، علی. (۱۳۸۱)، جامعه، فرهنگ و کارآفرینی، تهران: دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
- نصرآصفهانی، علی. (۱۳۸۱)، فنون مدیریت زمان، مدیریت توسعه، شمار ۱۴.
- نیر، جواد. (۱۳۸۲)، کارآفرینی و زمان، پایان نامه دکتری مدیریت، دانشگاه اصفهان.
- هیندل، تیم. (۱۳۸۳)، مدیریت زمان، ترجمه، شفیع الهی، تهران: انتشارات سارگل.
- Davis, M., L. (1997). Assesment of the effects of leadership on productivity. Disseration Abstract MBA. Michigan State University.
- Hisrich, R. D. & Peters, M. (2002). Entrepreneurship, New York: Mc. Graw Hill.
- Johnson, P., L. (1995). Effect of leadership style on work climate and program completion in domiciliary addiction program. Dissertation Abstract, EDD. Est Tennessee State University.
- Kamron, S., (2002). www.Goolge/TOP Five Time management mistakcs.
- Kandel, J. (2003). Entrepreneurship and organization. New York: Kill Bant.
- Lakin, Peter (2000). Management decision, London, publication title management decision.
- Lawler, E., E. (1982). Education, Management style, and organizational effectiveness. Journal announcement, Sponsoring agency: National Inst. Of education, Washington, Dc.
- Longshore, J. M. (1988). The associative relationship between transformational and transactional leadership styles and group productivity. Dissertation Abstract DBA.
- Sasaki, M. (1980). Network analysis of industrial organizationa in Japan: Group cohesiveness, leadership, and group productivity. Dissetation Abstract, PhD. Princeton University.
- Snell, Liza. (2003). When principals can be entrepreneur schools improve. School reform news: vol. 7, No. 11.
- Strutton- D, Toma- A, and Pelton- LE, (1993). Relationship between psychological climate and trust between salespersons and their managers in sales organizations. Pschychological report vol 72, ISS 3.